

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 10

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 12. mars 1949

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárid

23 Árg.

At uppbyggja landið

Tað er stór uppgáva at uppbyggja eitt land. Tað er annars altíð stórt at byggja upp. Ódámiligari er at bróta niður. Tá ið tær uppbyggjandi kreftirnar eru sterkar í einum menniskja ella einum heilum fólki stendur væl til. Tá er menniskjað frískt, tá er tjóðin frísk. Men hava tær niðurbrotandi kreftirnar yvirvaldið, tá er sjúkdómur í organismuni, tað menniskjansliga er við at týnast, og deyði verður endin.

Men um uppbyggjandi kreftir kunnu vera í tí einstaka menniskjanum ella í heilari tjóð, so er uppgávan tann at fáa kreftirnar fram og finna teimum mál at arbeiða móti og fyri. Eru eingi mál, ella dugir fólkið ikki at fáa fatur á málinum, so verður starvast í blindum og fara megí og kraft til spillis.

I ungdominum eru altíð tær framfýsnu og uppbyggjandi kreftirnar sterkastar; men hjá honum er oftast ringast at fáa tak á teimum og nýta tær væl. Eisini er ringt hjá honum at festa seg við eitt mál. Alt er so leyst hjá honum, at hann eins og

kann ikki sansa seg og fáa upp í lag at savna saman tey leysu evnini og lata tey stýra móti einum góðum og uppbyggjandi máli.

Men so er tað, at einhvør kann vera, sum kemur honum til hjálpar at savna seg um málið. Einhvør sum hevur hesar gávurnar at eggja og vekja. At vísa á stórmálin og birta uppundir, so tær uppbyggjandi kreftirnar fara til arbeiðis.

Føroya land liggur í uppbyggjandi á øllum økjum. Uppgávurnar eru nógvur sum liggja og bíða. Allar uppbyggjandi kreftir mugu fáast frám at — og ungdomurin má ikki saknast. Hann er mergur landsins, hann er framtíð landsins.

Men tær uppbyggjandi kreftirnar bæði hjá ungum og gomlum mugu savnast um mál at arbeiða fyri og móti. Er eingin at gera tað, so er tað persónlig gagnsmál, kreftirnar fara til, og so fer hitt stóra málið burtur.

Ynskjandi er, at undangongumenn verða góðir, sum kunna vísa á mál og eggja at ganga fram.

Molotov fráfarin

sum uttanríkisráðgjafi

Tað kom heldur dattliga, at hin russiski uttanríkisráðgjafi Molotov, hvørs navn hevur staðið so frammalaga í russiskum politikki bæði undir og aftan á kríggi, var fráfarin. Í hansara stað er afturkomin Vishinsky, sum hevur verið Ruslands umboðsmaður í S. T. (U. N.) Russiskur politikkur verður ikki sum í demokratiskum londum havdur á máli í blóðum, so ringt er at kanna orsøkir til og fylgir av ráðharraskifti.

Summir halda, Ruslands uttanríkispolitikkur verður meiri vinarligur, aðrir halda, at einki hendir, kommunistisk flokkurin skal bert styrkjast innanríkis, og hetta skal villleða mótsøðumenn. Tað er tí hjá Vestanlondum at vera meira varin.

MARTIN BERG

lærari deyður

Deysdshodini av Martin Berg komu ikki dattliga. Hann hevur ligið rættliga leingi sjúkur á hospitalinum í Tórshavn, og læknin hevur ongur vónir havt, at hann vann seg aftur.

Martin Berg var fiskimaður fyrstu árin. Hann var eisini niðuri í Sudurhavinum við norskum hvalabáti. Tá ið hann kom aftur, var hann veturin 1922—23 á Føroya Fólkháskúla, knýttist harvið til háskúlan og ta rörluna, sum haðani kom, og fór sama summarið á Føroya Lærarskúla, haðani hann tók prógv í 1926.

Hann gjørdist tó ikki lærari beinan vegin men sigldi fleiri ár. So sókti hann og fékk ferðalæraembæti í Dalí, har hann hevur sitið sum lærari alla tíðina. Plássið var leingi ferðalærarapláss, til fyrri nokur árum síðan tað eyðnaðist at fáa tað gjørt til eitt annarlæraembæti.

Ferðalæraembætin hava ikki verið feit, og tað kom væl við at Martin Berg eins og aðrir føroyskir lærarar var vandur við fyrifallandi arbeiði bæði á landi og sjógvi. Hann var uppi í tungarbeiði beint áðrenn hann fór norður til Havnar á hospitalið, og hevur tað ivaleyst ikki bót sum sjúkuna.

Martin Berg var trúgvur og góður vinur, ein álitisvinur í øllum lutum. Hann var lættur av sinnalagi og dugdi væl við skemtingarsamum orðum at skapa gott lag og beina burtur slikt, sum kundi volda mislag.

Hann var hugaður fyri, og luttók í teimum rörlum, sum frammi hava verið í landi okkara hesa tíðina. Vinir sakna hann og geva samkenslu sína til kennar til konu hansara og børn.

Fríður verður lýstur yvir minni hansara.

Vinur.

tær í hvussu so illa býrdu tú varð.

Harra Askham hevði livað ein stóran part av ævi síni í Bretlandi. Hann kendi Bretland sum sítt annað føðilandið. At hann dugdi enskt sum sít móðurmál var sjálvandi. Tað gjörði honum eins feitt, um tað var ensk bók, dansk, norsk ella svensk, hann fékk í hendi. Hann læs tær við sama lættleika.

Tað eru menn sum Tummas Askham, ið gera Føroya landi æru.

Vit, skil, hegri og ríkar andsgávur vóru fallin honum í lut í stórri muni enn flestu monnum.

Honum verði tøkk og heiður borin, nú hann er farin á ta longu reisuna.

Kenningur og vinur.

Tummas Askham

84 ára gamal er ein av Føroya bestu smiðum og skilamonnum farin.

Tummas Askham var smiður av Guds náði. Hann var høgt mentaður maður, hevði lisið so nógv sum fíur hevur, og hann dugdi at meta tað, ið hann læs. Hann var tí heima at kalla í øllum førum, tú komst at tala við hann um.

Gjördist tú vinur Tummas Askhams fekkst tú ein góðan og trúgvan vin.

Askhams »lune« var gitið um alt Føroya land. Hansara »ankdotur« vóru óteljandi — og so dugdi hann so væl at siga tær fram, at tær stuttleikaðu

Barnavognar

stórt úrval

Z. HEINESSEN. Vágshotn

dimma Grøn
GAGNAST VÆL

**FØROYSK
grønsápa**
er lann besta

AKTIESELSKABET

FØROYA BANKI

HOVEDKONTOR
THORSHAVN

Stiftet 1906

AFDELING:
TRANGISVAAG

Aktiekapital og Reserver ca. Kr. 1.800.000
Bankforretninger af enhver Art udføres

Kontortid Kl. 11—3.

Landdag 11—7